

نتایج یک تحقیق در مدرسه‌های تبریز تفاوت معنادار است!

تأثیر آموزش پیش از دبستان بر درک مطلب
و سرعت خواندن در پایه‌های اول ابتدایی

ایدا کاکیا

کلیدواژه‌ها: آموزش رسمی، پژوهش، رشد کفای کودک

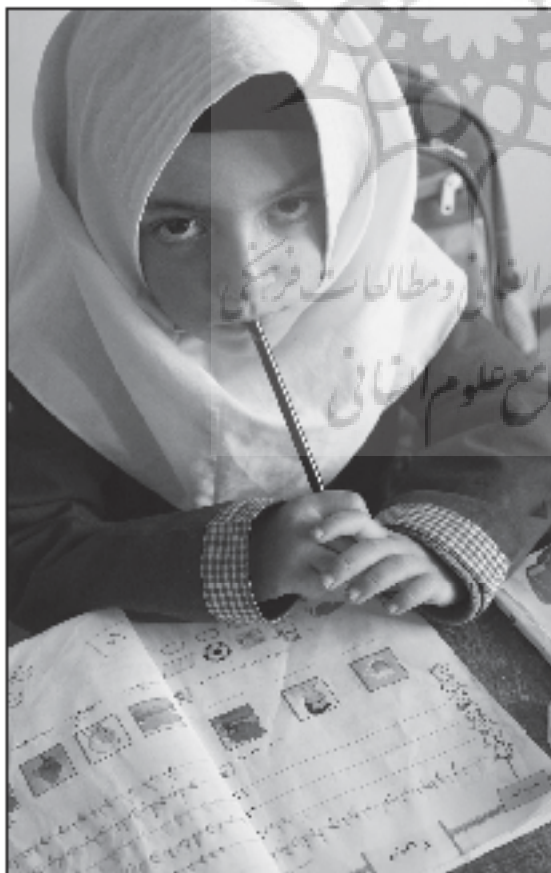
چکیده

تعلیم و تربیت دوره‌ی پیش از دبستان و آموزش رسمی، در زمان ماه‌های دیگر یافته و پژوهش‌های بسیاری در این زمینه انجام گرفته است؛ در همین جهت، این پژوهش به منظور بررسی تأثیر آموزش و پرورش پیش دبستانی بر سرعت خواندن و درک مطلب دانش‌آموزان پایه‌ی اول ابتدایی مدرسه‌های تبریز انجام شده است.

جامعه‌ی آماری این تحقیق، کلیدی دانش‌آموزان دختر و پسر پایه‌ی اول ابتدایی شهر تبریز در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ است که در مجموع ۴۹-۳ نفر بودند. از این تعداد، ۱۰۰ درصد دانش‌آموز دختر و پسر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای از ۱۰ دبستان (۵ دخترانه و ۵ پسرانه) انتخاب شدند و درک مطلب و سرعت خواندن دانش‌آموزان یا استفاده از آزمون‌های خواندن - که توسط محقق ساخته شده است (پیوست ۲) - سنجیده شد. برای تحلیل آماری از روش‌های گوناگون استفاده شده است و طبق نتایج به دست آمده، بین دانش‌آموزان یا تجربه‌ی آموزش پیش دبستانی و دانش‌آموزانی که فاقد این تجربه‌اند، در درک مطلب و سرعت خواندن تفاوت معناداری وجود دارد. هم‌چنین، بین دختر و پسر که دوره‌ی پیش دبستان را گذرانده و دختر و پسر که نگذرانده است، در درک مطلب و سرعت خواندن تفاوت معناداری وجود ندارد.

سراغاز

آموزش در دوران اولیه‌ی کودکی مورد توجه و علاقه‌ی طیف وسیعی از دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت، جامعه‌شناسان، روان‌شناسان، فلاسفه و دانشمندان فیزیولوژی و سرانجام بسیاری از زین و مرطل حرفه‌های گوناگونی بوده است. امروزه بسیاری از کشورهای جهان، سال‌های پیش از دبستان را پرثمرترین سال‌ها برای یادگیری و آموزش می‌دانند.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، تأثیر آموزشی و پرورشی پیش از دبستان بر سرعت خواندن و درک مطلب خوانندگان دانش آموزان روشمند و معنادار بودن سرعت خواندن و درک مطلب را بین دو گروه دانش آموزان آمادگی رفته و آمادگی نرفته، به وضوح نشان داده شد.

آمادگی کودک برای ورود به مدرسه، جوانب گوناگونی دارد که رشد مهارت‌های زبانی، یکی از مهم‌ترین آن‌هاست.

اهمیت و ضرورت پژوهش

در عصر جدید توجه و علاقه به تعلیم و تربیت در کودکان افزایش یافته و تأکید آن به دلیل ارزش‌های مفید نورل پیش از دبستان، برای تمام کودکان است. بنظر می‌رسد روز به روز مردم به قبول و شناخت تجربه‌های نورل قبل از مدرسه توجه بیشتری نشان می‌دهند؛ زیرا دریافته‌اند که این تجربه‌ها بسیار معینند.

در دو، سه دهه‌ی اخیر در کشور ما، هم والدین و هم معلمان و توجه ویژه‌ای به بهبود رشد و پرورش کودکان پیدا کرده‌اند و اهمیت تعلیم و تربیت در نورل کودکی، برای سعادت آتی آدمی بیش‌تر شناخته شده است. بر این اساس، نیازها و استعداد های آموزش و پرورش کودکان پیش‌دستانی، بر اساس نیازها و استعداد های آنان، یا رعایت مقتضیات جدید زندگی طراحی شود. تحقیق مزبور بر آن است تا اهمیت دوره‌ی پیش‌دستانی را بر سرعت خواندن و درک مطلب در کلاس اول ابتدایی و نیز تأثیر جنسیت را بر این دو مؤلفه (درک مطلب و سرعت خواندن) مورد بررسی قرار دهد.

ادبیات و پیشینه‌ی تحقیق

خواندن: فعالیت هدفمندی است که سکنز منظم فعالیت‌های شناختی گسترده برای رمزگشایی، درک و یادگیری از متنی است. خواندن نوعی فعالیت چند بعدی به شمار می‌آید که در آن، خواننده استنتاج می‌کند و دانش قبلی را به تکلیف خواندن پیوند می‌زند. درک مطلب خوانده شده: هدف نهایی از خواندن، دست‌یابی به معنای متنی خوانده شده و درک آن است. شاید تصور شود که به دنبال رمزگشایی کلمات، درک نیز به طور

خوبه خود کسب خواهد شد. درک خواندن، ارتباط بسیاری با درک شنیداری دارد و اگر درک شنیداری افراد در سطح تکامل زبانی آن‌ها نباشد، مشکلات درک خواندن و مشکلات شنیداری یا هم مشاهده می‌شوند.

اختلافات جنسی در آمادگی خواندن و خواندن اولیه: تحقیقات نشان داده است که دختران از سنی خردسالی در پیش‌تر جنبه‌های مربوط به عملکرد کلامی، نسبت به پسران برتری دارند. دختران خردسال، قبل از آن که قادر به سخن‌گویی باشند، نسبت به صحبت‌های بزرگسالان واکنش بیشتری نشان می‌دهند و یکی پس از دیگری غیر کلامی، پسران بهتر تحلی می‌کنند. یک تغییر برای ضعف پسران در توانایی‌های کلامی این بود که پسران خواندن را پیش‌تر کاری دخترانه و زنانه می‌دانستند شاید معلمان و والدین به تدریج در حل دگرگونی‌های این تصورند.

روش کار

در این پژوهش، از روش تحقیق (پس‌رویدانی) استفاده شده است و برای پاسخ‌گویی به فرضیات تحقیق (هیپوتز ۱)، از روش‌های تحلیل آماری استفاده شده است. جامعه‌ی آماری این پژوهش، کلیه‌ی دانش‌آموزان دختر و پسر پایانی اول ابتدایی در شهر تبریز، در سال تحصیلی ۸۷-۸۶ بود. ۸۷ نمونه‌ی آماری در مجموع، ۱۰۰ نفر دانش‌آموز دختر و پسر پایانی اول ابتدایی بوده است. از این تعداد، ۵۰ نفر (۲۵ دختر و ۲۵ پسر) که دوره‌ی آمادگی را گذرانده بودند و ۵۰ نفر (۲۵ دختر و ۲۵ پسر) که دوره‌ی آمادگی را نگذرانده بودند، انتخاب شدند.

در انتخاب متنی آزمونی، صد کلمه از کتاب اول ابتدایی انتخاب و متنی جدیدی ساخته شد در این متن، سعی شده است تا حد امکان، از تکرار کلمات خودداری و نیز از کلمات و جملات مناسب با پایانی تحصیلی دانش‌آموزان استفاده نمود. نظر پنج تن از متخصصان پایانی اول ابتدایی و یکی از مولکان کتاب درسی اول ابتدایی را هم در این زمینه جویا شدیم. اعتبار آزمونی مزبور یا استفاده از صریب انکای کرونباخ یا یکبار اجرا و استفاده از فرمول مور دنظر، ۸۲ درصد پدیدت آمده است.

برای سنجش سرعت خواندن هم از ساعت استفاده شد. پژوهشگر زمانی تحویل متنی به آزمونی را ثبت می‌کرد و زمانی که آزمونی پیش از خواندن متنی آن را به پژوهشگر برمی‌گرداند، یادداشت می‌کرد زمان استاندارد برای این آزمونی، ۱۱۳ ثانیه است. آزمونی مورد نظر، در نیمه‌ی دوم اردیبهشت ماه روی آزمونی‌ها اجرا شد.

نتیجه‌گیری

آموزش و پرورش پیش از دبستان، از دیرباز همگام با پیرانامه‌ریزی در امر تعلیم و تربیت کودکان دوره‌ی دبستان در کشور ما، به عنوان یک مرحله‌ی آموزشی مطرح بوده است. مسطه‌ی تعلیم و تربیت کودکان در سال‌های اولیه، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تحقیقات گسترده‌ی علمی ثابت کرده‌اند، نشانی سال اول زندگی از لحاظ رشد هوشی و شکل‌گیری

تحصیلت کودک، سرنوشت ساز است و به همین دلیل، از اهمیت بسیار برخوردار است.

هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر نقش آموزش و پرورش پیش دبستانی بر سرعت و درک مطلب خواندن پایه اول ابتدایی و هم چنین مفاهیمی دختران و پسران از این لحاظ بود به این منظور، ۱۰۰ دانش آموز پایه اول در ۱۰ دبستان (پنج دخترانه و پنج پسرانه) و ۱۰۰ دانش آموز پایه اول که ۵۰ نفر گل دوره پیش دبستانی را گذرانده و ۵۰ نفر گل نیز دوره پیش دبستانی را نگذرانده بودند در نیمی دوم اردیبهشت ماه، که کتاب درسی به اتمام رسید، در مورد تک تک از مودنی ها به صورت تصادفی اجرا و نتایج آن ثبت شد.

بر اساس یافته های این پژوهش، تأثیر آموزش و پرورش پیش از دبستان بر سرعت خواندن و درک مطلب خواندن دانش آموزان روشن شد و معنادار بودن سرعت خواندن و درک مطلب را بین دو گروه دانش آموزان آمادگی رفته و آمادگی نرفته، به وضوح نشان داده شد. طبق این تحقیق، بین دانش آموزان دختر و پسر در درک مطلب و سرعت خواندن تفاوتی وجود ندارد.

پیشنهاد می شود، آموزش پیش از دبستان مورد توجه خاص دست اندکاران تعلیم و تربیت قرار گیرد، تبلیغی برای پر یارتر شدن این دوره اندیشیده شود، نگرش جامعه نسبت به فعالیت های یادگیری کودکان در سنی پیش از دبستان، وضعیت بهتری پیدا کند و از طریق رویکردهای مناسب کار با کودکان حردسلسل، مربیل و دست اندکاران آموزشی وضعیت انسان گرایانه را به دور از سطحی نگری، در یادگیری های گان فراهم گویند به موازات رشد کفای کودک، آن ها باید رشد کیفی برنامه ها را نیز مورد توجه قرار دهند تا به رشد همه جانبه کودک بینجامد. با توجه به نتایج به دست آمده و تأثیر آموزش پیش دبستانی بر سرعت خواندن و درک مطلب دانش آموزان، ایجاد کلاس های پیش از دبستان امری مهم به نظر می رسد.

پی نوشت

۱. دانشجوی دکتری فلسفی تعلیم و تربیت

منابع

۱. اسدک، برنارده، آموزش در دوران کودکی، ترجمه ی محمد حسین نظری زاده، معاونت فرهنگی استان قدس رضوی، ۱۳۸۳.
۲. دلایر، علی، احتمالات و آمار کاربردی در روان شناسی و علوم تربیتی، انتشارات رشد، تهران، ۱۳۸۰.
۳. زبیر، کیت و الکسندر، بولا، چگونه روان شناسی خواندن، ترجمه ی محمد مهدین کیوی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۸.
۴. گل، دومان، به کودکان خود خواندن بیاموزید، ترجمه ی پروین بیگری، انتشارات سپهر، ۱۳۸۵.
۵. سیف، علی اکبر، روش های اندازه گیری و ارزش یابی آموزشی، انتشارات آگاه، تهران، ۱۳۸۳.
۶. مغبی، مرصده، آموزش و پرورش پیش دبستانی و دبستان، دانشکده باهنور، چاپ ششم، ۱۳۸۹.
7. Bazritia, D.K. & Yaguzman, H.(2003) *Language and communication disorders in children in U.S.A. : Mcmill*
8. Kagan, K. & Jilka, A. (1999). *The psychology of reading* London: Pauline Hall international

پیوست ۱

قرضیا تست تحقیق

۱. بین دانش آموزانی که دوره ی آموزش پیش دبستانی را گذرانده اند و دانش آموزانی که این دوره را نگذرانده اند، در سرعت خواندن تفاوت معناداری وجود دارد.

۲. بین دانش آموزانی که دوره ی آموزش پیش دبستانی را گذرانده اند، از نظر توانایی درک مطلب، تفاوت معناداری وجود دارد.

۳. بین دانش آموزان دختر و پسر با تجربه ی آموزش پیش دبستانی در سرعت خواندن تفاوت معناداری وجود دارد.

۴. بین دانش آموزان دختر و پسر با تجربه ی آموزش پیش دبستانی از نظر توانایی درک مطلب تفاوت معناداری وجود دارد.

۵. بین دانش آموزان دختر و پسر که دوره ی آموزش پیش دبستانی را نگذرانده اند، در سرعت خواندن تفاوت معناداری وجود دارد.

۶. بین دانش آموزان دختر و پسر که دوره ی آموزش پیش دبستانی را نگذرانده اند، در توانایی درک مطلب تفاوت معناداری وجود دارد.

پیوست ۲

روزی که پلیمس به دنیا آمد، مدرسه ای که حیلی خوش حال شد. حضرت محمد (ص) در سن سالگی مدرسه را از دست داد، از آن به بعد، معمولی از او موانعت کرد.

یک شب در کوه، صدای فریادی گشت: «هو پیامبر خدا هستی و باید با ظلم و بدی مبارزه کنی» «ایمن روز عیبت» نام دارن و مسلمان آن را جشن می گیرند

کلیکم از مدرسه جدا حقیقی کرد و به مدرسه رفت.

نظم به او گشت: «چه ها را با نظم از کلاس بیرون کن»

کلیکم به نظم رفتن به خانه موقوف است که خط کشی کار می یابد بگذرد خدا کسان ظالم را دوست ندارد.

فاجعه و طاعون با هم جواهرند آن ها در وسط محیط مدرسه طغیان می کنند زبانه های خود را در سطح می بریزند و بعد از مدرسه زود به خانه می روند.

مدرسه برای آن ها دو پیراهن طلوسی دوخت.

حمیه برای احوال بررسی مدرسه بزرگ به همکاران حرکت کرد تا بعد به حرف های معلم با دقت گوش می دهد

آموزش برای یادگیری دانش آموزان، مثال های زیادی می آورد. ما معلم خود را دوست داریم و به او احترام می گذاریم او به ما می گوید.

عادت های کشید با عادت بیملی می نبود، پس همیشه دست های خود را با آب و صابون بشوید. معلم ما را با سعدی، شاعر معروف ایرانی، و قرنوسی نامدار آشنا کرد معلم به ما گفت که هر روز غسل بگیرم بعد و سونمان است. معلم ما کسان عقل و نجایی است

